XXIII. évfolyam. 112. szám. Csütörtök. 1891. junius 11.

Előfizetési árak:
Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy hóra 1 frt — kr.
Egyes szám 4 kr.
A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utcza, 1702. sz.) bérmentve küldendő.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utcza 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponkint, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmü s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdij minden külön beiktatásért 30 kr. Hirdetést vagy reclámot magában foglaló ujdonság sora 50 kr. Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.
Hirdetések fölvétetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM KÖNYVTÁRA

Tizezer rabszolga.

Lássuk csak, miként lesz, ha törvénynyé találna válni az a szörnyjavaslat, melyet Szapáry a nemzetre akar erőszakolni.

Eddig a társadalom látta el a közigazgatás jelentékeny részét a maga választott közegeivel: ezentul a kormány látja el azt kinevezett közegekkel. Ezzel a társadalom jogot veszit s a kormány hatalmat nyer. A kormány hatalma olyan terjedelmü lesz, hogy annak ezentul semmi intézmény nem szabhat korlátot, még a parlament sem, mert a parlamentet is a kormány fogja összeállitani.

A javaslat szerint legalább is tizezer hivatalnok kerül kinevezés alá. A főispánokat, pénzügyi s államépitészeti hivatalnokokat nem is számitjuk, mert ezek eddig is kinevezés utján jutottak állásukhoz. Tehát a hatalmi szaporodás tizezer tanult ember, a ki valamennyi állása után él, valamennyi a főnökének tartozik föltétlenül engedelmeskedni. Állása, tehát élete, előlépése valamennyinek a főnök jóindulatától függ, s legyen esetleg akármilyen alávaló az a főnök, nekik muszaj alkalmazkodniok hozzá. Ez a systema tehát rabszolgakereskedővé teszi Szapáryt, ki most egyszerre tizezer rabszolgával fogja szaporitani hatalmi mérlegét.

Oly kicsiny országban, minő hazánk, a társadalom nehezen bir meg akkora csorbát, hogy belőle egyszerre tizezer munkaerő kiszakittassék. Mert a választott tisztviselő a társadalomnak tagja, támasza, sőt nem ritkán vezére volt. A kinevezett nem lesz az, sőt ellensége lesz. A javaslat egyik szakasza szerint, a tisztviselő nem folytathat oly mellékes foglalkozást, mely állásával »össze nem fér.« E nagy általánosság keretében a konkrét esetek eldöntése a főnöktől függ. A közig. tisztviselő nem lehet gyámja egy árva rokonának, nem lehet gondnok, nem lehet ügynök, nem folytathat kereskedést, ipar-üzletet, nem lehet sem folyóiratnak, sem napilapnak szerkesztője, kiadója, tulajdonosa. Mindezek taxative vannak fölsorolva, valamint az is, hogy pártgyüléseken részt nem vehet, párthatározatokba be nem folyhat, pártiratokat alá nem irhat, pártjelvényeket ki nem tüzhet. Ámde az nincs eltillva, hogy községről-községre járjon, a választókat befolyásolja, fuvart fogadjon, tanyát béreljen, fenyegetődzék, jelöltet »ajánljon«, hogy egy szóval — korteskedjék. Tehát nem az van eltiltva, amit el kellene tiltani, hanem az, a mit meg kellene engedni.

Ehez járul, hogy a tisztviselőket áthelyezni fogják tetszés szerint ide-oda. Nemcsak a kinevezés alkalmával, hanem a 14. szakasz szerint bármikor, bárkit, bármi okból, sőt indok nélkül is. A rabszolgai állapotnak ez a legszélsőbb fokozása. Mert ez büntető jog a főnök kezében, az itélet megokolásának kötezettsége nélkül, és a védelemnek teljes kizárásával.

A katonai szervezetben már győzött az az elv, hogy lehetőleg egy helyen tartózkodjék az ezred, hogy ott fészket verhessen magának. Szapáryék a polgári elemet szigorubban akarják fegyelmezni, mint a katonait. Ily körülmények között hogyan szerezzen magának a tisztviselő társadalmi positiót? Hivatalnok társain kivül mással még csak meg sem ismerkedhetik. A lakosság helyzetét, a falu bajat, a járás óhajtását, a tényezők erejét miként ismeri ki irodai munka által, az élettől mereven elzárva? És ha nem ismeri a tényezők erejét, miként tudhatja a közszolgálat érdekében kihasználni, hogyan lehet jó közigazgatási közeg?

Aki el van zárva a társadalomtól, annak nincs hatása semmi irányban s nem tehet szolgálatot a nemzeti ügynek sem. Azért ragaszkodnak nemzetiségi tulzóink a czentralizátióhoz. Eddig a választott tisztviselőnek közvetitési szerepe volt az állam és a társadalom között. — Jó szóval többet elért, mint zsandárral. — Ez után a társadalom meg lesz fosztva attól a szervezettől, melyet a választott tisztviselőkben birt; a tisztviselő csak a hatalmi eszközökre lesz utalva; jött-mentnek fogják tekinteni, aki nem érdemel bizalmat s baráti viszonyt. A kapocs állam és társadalom között tágul, s ezzel az egyén ragaszkodása a hazához meglazul.

Érdemes-e ilyen reformot megszavazni? — Nem kötelessége-e az ellenzéknek minden eszközt megragadni egy ilyen férczmű elbuktatására?

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Az én csalogányom.

Letettem a munkát,
Pihenek nyugodtan...
Csalogány dalával
Ugy elandalodtam!
Becseng a szobámba,
Álmaimba olvad,
Igy csak a boldogság
Jó kedve dalolhat...
Édes csalogányom!

Fényes álmaimat
Odaadtam érted,
Érte hü szivednek
Szerelmét igérted;
A mit megigértél
Beváltottad szépen,
Nincs több olyan boldog
Se földön, se égen,
Mint az én szerelmem!

Bejártam epedve
Ezt a nagy világot,
Lelkem oly sok szépre,
Sok nemesre vágyott...
Mit csak álmodni mert
Epedő reményem,
Mind enyém lett benned,
Kedves feleségem...
Édes csalogányom!

Csengey Gusztáv.

Egy derék magyar nő.*)

Gróf Bethlen Mikó Róza.

Debreczenben egy politikus asszony halt meg, ki az ötvenes és hatvanas években nevezetes politikai szerepet játszott és életének nagy részét, valamint egész vagyonát a haza szolgálatának szentelte. — E nő neve Mikó Róza grófnő; született 1824-ben Háromszéken, vagyonos szüléktől s ősei fészkében nevelkedett, mig 1846-ban Mikes Kelemen gróf neje nem lett.

Bekövetkezett 1848 és a szabadságharcz; Mikes Kelemen, mint ezredes, a Kossuth-huszárokat szervezte; Bethlen Gergely, mint alezredes, résztvett e szervezésben és Eszterházy Kálmán gróf, most orsz. képviselő, mint fiatal honvédhuszártiszt, a két parancsnokot sikeresen támogatta. Midőn aztán Bem tábornok Szebent ostromolta, az első ágyugolyó Mikes Kelemen fejét vitte el s ugyanaz a golyó Eszterházy Kálmán karját is elsodorta. Mikó Róza özvegy lett.

Az ötvenes évek elején idősb Bethlen Gáborhoz ment férjhez; azonban e házasság nem volt boldog; elváltak és Mikó Bethlen Róza 1857-ben Párisba ment lakni. Itt összeköttetésbe lépett a magyar emigráczió vezérlő tagjaival s különösen megnyerte Almásy Pál bizalmát. Az 1859-iki háboru kitörése előtt rövid időre Kolozsvárra jött Mikó Róza, valószinüleg az emigráczió megbizásából és küldetésével. A kolozsvári osztrák rendőrfőnök tudatta vele, hogy a rendőrség előtt gyanussá lett, s őt elfogatással fenyegette. Erre Mikó Róza igy felelt:

— Zárjanak be — bár semmi okuk sincs rá — hanem nehány nappal előbb mondják meg, hogy vagyonomról rendelkezzem és jószágomról intézkedjem, mert én nem jöttem az országba pinklivel a hátamon, mint a Bach-fele urak.

A rendőrség habozott az elfogatással s az alatt Mikó Róza eltünt.

A franczia-osztrák háboru után a magyar emigráczió két táborra szakadt.

*) A «B. H.«-ból.

Országgyülés.

A képviselőház ülése junius 10-én.

A tegnapi vitát Tóth Ernő nyitotta meg s a szélsőbal álláspontjáról igen formás beszédben polemizált a javaslat ellen. — Nyomban utána Szalavszky Gyula államtitkár szólalt fel általános érdeklődés közepette. Az államtitkár az utóbbi napokban betegeskedett s ez meg is látszott rajta; hangja kissé bágyadt, előadása pedig kissé lázas volt. Beszédét Grünwald Bélának következő szavaival fejezte be: »A jövő nemzedék nagyobb köszönettel fogja venni, ha egy kompakt, hatalmas Magyarországot kap tőlünk örökül nehány liberálisnak látszó intézmény nélkül, mint ha szabadelvüségünk hirét hagyjuk reá egységes Magyarország nélkül.«

Az egész szabadelvü párt s a mérsékelt ellenzék részéről is számosan gratuláltak az államtitkárnak s azután még két felszólalás volt: Almássy Sándor és Majthényi Ádám beszéltek a javaslat ellen. — A két felszólalás között br. Prónay Dezső igazitotta helyre az államtitkár által félremagyarázott szavait.

*

Tóth Ernő: Miután előttem szóló képviselőtársaim nem tették, kötelességemnek tartom a miniszterelnök urnak a régi vármegyéket illető következő állításait a maga valódi értékére visszavezetni. A miniszterelnök ugyanis azt állitotta, hogy a régi megye nem volt önkormányzati testület és végre azon meglepő állitást koczkáztatta, hogy a megyei tisztviselők valasztása mindössze csak másfél századra vezethető vissza. Kezdem az első állitáson.

Hogy a régi megye az akkori idők igényeinek megfelelőleg közigazgatási szervezet is volt, abban jogtörténészeink mindnyájan megegyeznek. Hogy a régi megye mint ilyen is müködött és élt, ki van mutatva irott emlékeinkkel, a főispán és egyébb alkalmazottak a hadi mellett polgári joghatóságot is gyakoroltak, megyegyülések tartattak, mit igazol 1190-ből III-ik Béla királynak kiváltságlevele, a bécsi püspökség számára. Igazolja IV. Béláé a fehérvári egyháznak 1224-ben adott kiváltság levele, mely felmenti az egyházi népet a megye gyülések részére járó pénz és egyéb járuléktól. Hogy a megye önkormányzati jogokat gyakorolt, igazolja ugyanezen kiváltság-levél, mely kimondja, hogy a vármegye ügyei »cum ceteris conprovincialibus» intéztessenek. Annak igazolására, hogy a megyei tisztviselők rég választatnak, hivatkozom az 1548-iki törvényekre, mely időtől az alispán választatik, hivatkozom 1435, évi., 1486. évi 8 és 9. t.-czikkekre és 1268. és 1322-iki adatokra, melyek szerint a szolgabirák és esküdtek választatnak. Áttérek már most az ujonez és adó megajánlási jogra, mely az alkotmányi biztositékoknak legkitünőbbike. A 135.§-al ehhez is hozzájárulnak, ezen tény kvalifikácziójául idézem az 1504. évi t.-czikket, mely hitesküszegés és becstelenséggel sujtja azon megyéket, melyek a királynak országgyülésen meg nem ajánlott adót mernek beszolgáltatni.

A mit az akkori törvényhozás a vármegyéknek hit-esküszegés és becstelenség terhe mellett megtiltott, arra ma önök Magyorország vármegyéit törvényben akarják kötelezni. Miután azon közjogi természeti jogositványokat, a melyeket ma a korona kezébe akarnak átjátszani, az államhatalmat megosztó mérlegnek azon csészéjéből veszik ki, mely tartalmával együtt a nemzet tulajdona és mert ha ezen törvényjavaslat törvényerőre emelkedik, nem lesz pont, melyre támaszkodva a nemzet szabadságát nehéz időben megvédheti, nem fogadom el a javaslatot.

Tóth Ernő után Szalavszky Gyula államtitkár, ki Szapáry gróf miniszterelnöknek a közigazgatási törvényjavaslat szerkesztésében főmunkatársa volt, beszélt a törvényjavaslat mellett. Első beszéde volt ez a belügyminiszteri államtitkárnak, ki mióta Szapáry gróf a nyitramegyei főispáni székből az államtitkári állásra meghivta, folytonos munkában és teljes visszavonultságban töltötte idejét. Ezek a szubjektiv szempontok tették első sorban érdekessé Szalavszky Gyula beszédét. Szerinte a nép alkotmányos jogát nem a megyei, hanem az országgyülési választás biztositja. Ha a kormányt a hatalmi politika vezérelné, ugy nem volna szüksége a közigazgatást államositani, hiszen tizenöt éven át nagy többségre tett szert a választási rendszer mellett is, sőt többsége választásról választásra nőtt. Szembe állitotta Szalavszky a kinevezési rendszert a választásival s kimutatni próbálta az előbbinek előnyeit, melyek között első sorban emlitendő az, hogy az államhatalom teljes és gyors érvényesülését biztositja s hogy a vármegyei hivatalokba kvalifikált elemeket fog ültetni. Hogy a kinevezett tisztviselőkkel mily eredményeket lehet elérni, azt a közélet minden terén látjuk s az uj közigazgatás kinevezett tisztviselői is csak emelni fogják a közigazgatás szinvonalát. (?) A vármegyei önkormányzat hatáskörét a törvényjavaslat oly tágra szabta, amily keretet maga az önkormányzat képes betölteni. (?) Több jogot és munkát nem lehet addig az önkormányzatra ruházni, még nem tudjuk, hogy a most reá rakott terhet is elbirja-e? Beszédét azzal fejezte be Szalavszky, hogy kegyelettel emlékezett meg Grünwald Béláról, a közigazgatás államositásának elhunyt bajnokáról. Az államtitkárt élénken helyeselte a szabadelvüpárt s beszéde végén számosan üdvözölték.

Almássy Sándor: A függetlenségi párt nem azt határozta el, hogy e javaslatot minden áron megbuktatja, hanem azt, hogy a rossz időszak s a csekély idő daczára is kötelességének fogja tartani a javaslatot megérdemlett kritikában részesiteni. A javaslatot a bizottság két hónapig tárgyalta s most azt szeretnék, hogy a képviselőház hat hét alatt elintézze. Ez nem fog megtörténni, mert a függetlenségi párt tudja kötelességét. A kormány igéretében a multnak tapasztalatai után nem hihet s midőn a polgárok szabadságának biztositásáról van szó, nem is szabad hinnie.

Szerinte a választott tisztviselő helyzete sokkal állandóbb, mint a kinevezetté. Arra nincs eset, hogy választott tisztviselőt, ki jól megfelelt kötelességének, elejtettek volna, de a miniszter a maga tisztviselőit elcsapja, amikor neki tetszik. Ha a tisztviselők helyzetét igazán állandósitani akarják, hozzák be a választásoknál a titkos szavazást. Ez jobban fog segiteni, mint a kinevezési rendszer. A javaslatot nem fogadja el, hanem pártolja Szederkényi Nándor határozati javaslatát.

Majthényi Ádám első sorban az államtitkár ama szavaira reflektál, hogy az ellenzék álláspontja veszélyes volna. Megengedi, hogy az ellenzék álláspontja veszélyes lehet az állam-

---

Az emigráczó egyik része Kossuth vezérlete alatt állt; Kossuth véleménye az volt, hogy Magyarországon minden forradalmi kitörést meg kell akadályozni, mert a magyar nemzet, ha a dolgok fejlődését bevárja, vérontás és áldozat nélkül kivivja szabadságát és függetlenségét; mind a kettő a dolgok fejlődésének természetszerü következménye lesz.

Másképpen vélekedett Almásy Pál.

Ő a Mazzini példáját akarta követni.

— A nemzetet — mondá Almásy — nem szabad elaltatni engedni, a lelkesedést folytonosan élesztení kell pucsok által; — ezeket ugyan leverik, de az elnyomás és az ezzel járó szigoru rendszabályok az elkeseredést mindig növelni fogják, ugy, hogy aztán ha elérkezik a döntő percz, t. i. a háboru, akkor a nemzet önként fegyvert fog ragadni; mig kérdés, vajjon az elaltatott lelkesedést fel lehet-e nehány nap alatt ébreszteni.

Almásy Pál a vele egynézetü emigránsokkal és franczia forradalmárokkal (kik Napoleon herczeggel is érintkeztek) összeköttetésbe és élénk érintkezésbe lépett és Mikó Róza lett az Almásy összeesküvés utazó ügynöke. Ő vitte ki Almásy leveleit Párisba és ő hozta Almásynak a választ külföldről.

Az osztrák rendőrség örökösen a legdurvább, a legkegyetlenebb, de szerencsére egyszersmind a legbutább volt minden rendőrség közül a világon. Főként pedig azért volt veszedelmes, mert valahányszor valami nagy ostobaságot követett el, dühbe jött és kegyetlenkedett, hogy az emberek ne nevessenek rajta.

Mikó Róza ellen egész hadjáratot folytatott a rendőrség; nem fogta el itthon, mert azt hitte, hogy sikerülni fog neki fontos leveleket kézrekeriteni utközben, mikor átlépi Ausztria határát. Kémekkel környezték őt s mindig ült a vasuti kocsiban, vagy Párisban egy vagy két kém a grófné közelében. Egyszer egy párisi table d'hóte-nál két jól ismert nyugdijazott osztrák tiszt közé került, kik élénk társalgást kezdtek a grófnéval. Ez nem felelt.

Talán rosszul érzi magát, nagysád? — kérdé az egyik tiszt.

— Migrénem van; ugy érzem magamat, mint Krisztus a keresztfán.

— A két lator közt! — suttogá egy hölgy — s az egész vendégsereg nevetett; a két nyugdijas pedig, mihelyt tehette, elsompolygott.

El lehet képzelni, minő vizitácziókat kellett a szegény asszonynak az osztrák határon kiállni. Minden holmiját szétszedték s személyével ugy bántak a vizsgálatnál, mint szoktak az angol tolvajnőkkel. De ő oly ügyesen el tudta rejteni a kis levélkéket, hogy soha semmit sem talált nála a rendőrség. Egyszer a fehérnemük szegélyébe voltak a papirosdarabok bevarrva; máskor a ruhák volant-jai közé voltak rejtve. Igy számtalan elmés módon tudta az iratokat becsempészni. — Megtörtént az is, hogy egyszer maga a rendőrkém hozta át a határon a levelezést. Ugyanis egy nyugdijas tiszt nagyban csapta a grófnénak a levet utközben; a grófné nyájasan társalgott vele és megmutatta neki az albumot, melyet Párisban vett; gyönyörü afrikai tájak és vadászatok, katonai jelenetek és csaták voltak a könyvben. A tiszt elragadtatással nézte.

— Kérem — mondá a grófné — tartsa e könyvet magánál, a mig Prágába érünk; ezek a goromba finánczok majd lapozás közben összetörik a képeket. A penzionátus tiszt örömmel kedveskedett; a könyv szerencsésen átjött a határon. Az albumnak egy rejteke volt, melyet egy kép lecsukott és egészen észrevehetetlenné tett.

titkárra, de viszont az államtitkár álláspontja a nemzetre nézve veszélyes. Mert a függetlenségi párt a nemzet jogait védi, az államtitkár pedig e jogok megfosztásán működik közre. Több garancziát lát a választásban, mint abban, hogy a miniszter a főispán informálása alapján nevezze ki a tisztviselőket. A javaslatot nem fogadja el, mert tőle a közigazgatás javulását nem reméli. Pártolja Szederkényi Nándor határozati javaslatát.

Az ülés végén interpellációkat terjesztettek elő, nevezetesen Pázmándy Dénes a belügyminisztert interpellálta a vasmegyei alispán 1300 frtos személyes pótléka miatt. Károlyi Gábor gróf a belügyminisztert interpellálta a városligeti tó egészségtelen kigőzölgése miatt. Csatár Zsigmond az orosz zsidók kiküldözéséről szóló »kebelrázó hirek« miatt interpellálta a miniszterelnököt. Végül Petrich Ferencz a pénzügyminiszterhez intézett interpellációt a fogyasztási adónak sérelmes kivetése miatt.

— **A parlamenti helyzethez.** A kormánypárti »Magyar Hirlap«-ban olvassuk a következő sorokat:

A kormánypártban sem a vezetés egysége, sem az összetartóság tudata nincsen meg. Nem alkot tömör, egységes testet többé, hanem érdekczentrumokban összpontosul. Mérlegelik az erőket s mivel tisztán nem látnak, meg van bénitva mozgás-szabadságuk. Ez a párt az az uj Leviathán, melynek teste folyton hullámzik, de a melyről nem tudja senki, hogy gerinczének melyik gyürüje fog legmagasabbra emelkedni. Megtapsolja Tisza Pistát, megéljenezi Szapáryt, ovációkat csinál Szilágyinak, s ugyanabban az időben kész Apponyival kaczérkodni. Mert hátajövő bizonytalan, s abból a gomolygó tömegből, mely ott küzd a kulisszák hátterében, nem tudni, hogy ki kerül fölül. A mérsékelt ellenzék vajudása szánalmasan nevetséges. A hosszu küzdelem sikertelenségében kimerülve, szeretne megpihenni még a szülés előtt. Várakozó állást foglal el, hogy odavesse végre a sulyát, a hol a mérleget fölbillentheti. A közjogi ellenzék kontroverziáját elnémitotta a szőnyegen levő közigazgatási javaslat. Egyesitette őket a közös törekvés, a melylyel a javaslatot akarják megbuktatni. Érzik, hogy élet-halál harczot küzdenek, mert ha az adminisztráczió államositása a választási visszaélések garancziái nélkül fog keresztül menni, a függőben tartott érdekek hivatalos apparátusa agyon fogja nyomni az egész pártot. Irányiékkal együtt Ugronékat is ki fogja irtani. Ez az oka, hogy a szélsőbal mereven ragaszkodik az obstrukczióhoz s olyan naiv ember nincs a házban, a ki tisztában ne volna azzal, hogy ebből a javaslatból törvény lenni nem fog. Nem üres fenyegetés akar ez lenni, hanem oly sulylyal biró tény, a mely ellenében a kormány egy uj kártyát látott szükségesnek kijátszani. Már is suttogják titokban és a folyosók homályában a bizalmas jelszót: »Föl fogják oszlatni a házat.« Ezt a hirt meghitt körben nyiltan kolportálják a következő megokolással: »Szapáry a koronát biztositotta, hogy a közigazgatási javaslatot föltünő nehézségek nélkül fogja keresztülvinni. Miután azonban érzi, hogy obligóját e házzal be nem válthatja, juliusban a korona föl fogja oszlatni a házat s az uj választás szeptember hó végén fog megejtetni, hogy a költségvetés és a delegaczionális tárgyalások még ez év végén befejezhetők legyenek.« E fenyegetéssel szemben azonban kész volna alkut kötni a közjogi ellenzékkel oly formában, hogy ha a törvényjavaslat általános tárgyalását meg nem nehezitik, akkor a részletes tárgyalást hajlandó volna elhalasztani s a ház üléseit a nyári szünidő alatt elnapolni. A szélsőbal azonban nem akar belemenni az egyezkedésbe. Szerintük a pártnak érdekében áll a dolgot a végletekig vinni, mert a ház föloszlatásával csak ő nyerne. A választás és az önkormányzat hatalmas agitáczionális fegyver lenne a kezében s a kormánypárt zavaros helyzete még jobban növelné kilátásaikat. Azt hiszik, hogy egy uj választás határozottan megbuktatná Szapáryt, mert a szélbal mellett nemcsak Apponyival kellene leszámolnia, hanem a disszidens kormánypártiak elnyomása mellett még arra is kellene tekintenie, hogy a Tisza-csoportot meggyéritse. Öt vagy hat pártárnyalattal kellene megküzdenie egyszerre a nélkül, hogy a kellő konnexiók s egyéb választási segédeszközök rendelkezésére állanának. Az ellenzék a ház föloszlatását azért nem tekinti komoly dolognak. Sőt némelyek arra hivatkoznak, hogy ez a dolog alkotmányellenes lenne már csak azért is, mert az 1848: IV. t.-cz. határozottan kimondja, hogy az utolsó ülésszak föl nem oszlatható addig, mig a ház az évi költségvetést le nem tárgyalta. Csakhogy ez az ellenvetés, azt hisszük, egy kissé fikcziózus dolog, mert az 1867: X. t.-cz. 6. §-a az előbbi törvényt oda módositja, hogy a költségvetést az utolsó ülésszak évének bezártáig kell letárgyalni. Már pedig a ház föloszlatása után egy uj választás okt. elsejére rendelkezésére bocsáthatná az uj háznak a budget-javaslatot, hogy ugyanazt még az év végéig letárgyalhassa. Bárhogy álljon is azonban a dolog, a ház föloszlatását beavatott kormánypárti körök is valószinűnek tartják. Azt hiszik, hogy nem csupán a helyzet kényszere utalja erre Szapáryt, hanem ez magának a koronának lenne az óhajtása.

— **A kard kiküszöbölése** a német lovasságnál. Berlinből jelentik, hogy a lovasság körében mozgalom indult meg arra, hogy a kardot kiküszöböljék a lovasságnál. Erre az szolgál okul, hogy a mostani harczmód szerint, amely mindinkább tért hódit, a lovasság gyalogosan csatároz, és ebben erősen akadályozza a kard és a lándzsa, miért is ezeket ki kell küszöbölni. De a lovagság kiképezése is sokkal egyszerübb és czélirányosabb lesz, ha a kardot elvetik. Hanem mégis nagy ellenmozgalom indult meg a kard megtartása érdekében. Ezek azonban csak külső okokra támaszkodnak; ilyen a kard iránti hagyomány, a disz, amelyet a kard kölcsönöz a katonának. Mivel fognának ezután büszkélkedni a lovasok, ha nem a lecsüngő, hosszu karddal? Oda lenne a huszárélet legszebb romatikája. Nem is tudnánk egyhamar hozzászokni a megkardtalanitott huszárhoz. Épen ezért a sajtó egy része hevesen megtámadta Plinger udvari lovászmestert, aki ebben az irányban véleményt mondott, aki a lovasságnál a gyalog-harczra és a karabélyra helyezi a sulyt, mig a kard helyett egy olyanforma oldalfegyvert ajánl, hogy azt a karabélyra szurony helyett föl lehessen tüzni.

BELFÖLD.

A főváros regále-kártalanitása. A pénzügyminiszter jóváhagyta a főváros és a kincstár képviselői között még ez évi április hó 13-án létrejött egyezséget, a mely szerint a főváros, italmérési jogáért megváltás fejében 5.782,153 frt 60 krt kap, és pedig 5.782,150 frtot 5 és fel százalékos kártalanitási kötvényekben, 3 frt. 60 krt pedig készpénzben. A kötvényekben kapott megváltási összeg után a fővárost kamat fejében évenkint 260.196 frt 75 kr. illeti meg. A pénzügyminiszter által jóváhagyott egyezséget a fővárosi kir. adófelügyelő a napokban küldötte meg a főváros közönségének.

A budai honvédszobor helyét a közmunkatanács, a főváros és a szoborbizottság küldötteiből alakult vegyes bizottság már régebben egyhangulag a várbeli disztéren, a mostani bérkocsiállomás helyén jelölte ki, a szoborbizottsághoz azonban eddig a hely kijelölésére vonatkozólag semmiféle hatósági jóváhagyás nem érkezett. Ezért az egyesült szoborbizottságok nevében Ivánka Imre elnök azzal a kérelemmel fordult a fővárosi tanácshoz, hogy az alapozási munkák megkezdhetése végett a szobor végleges helyének kijelölését siettesse.

A király a kivándorlásról. A brucki táborban adott udvari ebéden ő felsége megelégedésének adott kifejezést Simon főispán előtt, a felső-magyarországi kivándorlásban beállt kedvező fordulat fölött. Örül rajta, hogy a lakosság ez irányban üdvös felvilágositások-

---

1865 elején a rendőrség megunta a dolgot s a miniszter kiadta az elfogatási parancsot, hanem a grófné szerencséjére a Schmerling-kabinet megbukott és Majláth lett kanczellár. Ekkor aztán elfogatásról nem lehetett többé szó, miután ez időben Tisza Kálmántól elkezdve, — mindenki konspirált; nyiltan szervezték az uj honvédcsapatokat a jövő háboru esetére.

Megtörtént a kiegyezés; az emigráczió vezérei hazajöttek és a grófnét elfeledték; az utazások és a külföldi tartózkodás teljesen felemésztették a grófné vagyonát s ha Almásy Pál nem segélyezi, szegénységre jut. Nem sokára Almásy is megbukott vagyonilag s ekkor a grófné a rokonok segitségére szorult.

Debreczenben élt s ott is a közéletben szerepelt és a jótékonyság terén működött. Midőn egykor egy ismerős angol urhölgynek elbeszéltem, minő politikai szerepet vállalt magára Mikó Róza, az angol nő ezt jegyezte meg reá:

— Ez az asszony Magyarországnak becsületére válik; minden országban akadnak egyes nők, kik készek a hazáért meghalni, de hogy egy grófné magát kitegye annak, hogy a kegyetlen osztrák rendőrség őt inzultálja, hogy nyilt piaczon megveszszőzze, a mint az osztrák barbárok nem egyszer tették előkelő urhölgyekkel, ez több, mint a halál. Én angol nő vagyok, de megvallom, erre nem volna bátorságom.

Sirkövére méltán rá lehet irni:

Itt nyugszik egy derék magyar nő.

Bethlen Miklós.

Gondolatok.

A szerencsétől sokkal több ember veszti el az eszét, mint a szerencsétlenségtől.

*

A gyapot és a tüz nem játszhatik egymással.

*

Göröghonnak leghiresebb bölcse bevallotta, miszerint csak azt az egyet tudja, hogy semmit sem tud, mi csakugyan egy tudós tudatlanság.

*

A nagy ész romlott szivhez társultan hasonlit a záport, jeget s mennyköveket pusztitva szóró felleghez. Az emberiség áldja a jó szivet, a nagy észt bámulja vagy, átkozza.

ban részesült. A kivándorlás vágyát érthetőnek tartja, mindamellett természetes volt, hogy a sok szomoru csalódás után végre is a józanabb felfogás törjön magának utat. Tóth alispán előtt elismerését fejezte ki a király ama rendszer fölött, melylyel az állam nyelvét kényszerrendszabályok nélkül is képesek folytonosan terjeszteni.

A balavásári kerületben melyet tizenkilencz éven át Horváth Gyula a »Magyar Hirlap« felelős szerkesztője képviselt a parlamentben, az ő lemondása következtében megüresedett képviselői helyre, nagy szótöbbséggel gróf Bethlen Gábor volt főispánt és az E. M. K. E. elnökét választották meg. Bethlen gróf a megbizó-levél átvétele alkalmával a szabadelvü párt hivének vallotta magát, kijelentvén azonban, hogy egyénileg teljesen föntartja politikai függetlenségét a különbözö kérdések tárgyalásánál.

Vegyes hirek. Képviselői beszámoló. Jakabffy István, a hontmegyei szalkai választókerület orsz. képviselője f. hó 7-én tartotta beszámolóját Vámos-Mikolán. Jakabffyt Horánszky is elkisérte Mikolára, a hol a választóközönség igen rokonszenvesen fogadta öket. Jakabffy, mint hirlik nem fog többé fellépni a szalkai kerületben. — Képviselőválasztás. Gróf Andrássy Gézát, kormánypárti programmal, egyhangulag a rosnyói kerület orsz. gyül. képviselőjévé választották. — Komádiban (Biharmegye) több embert elfogtak, a kiket állitólag azért küldtek oda B. Csabáról, hogy a földmivelő munkásokat fölizgassák. — A király Temesvárott. Temesvár képviselőtestülete elhatározta, hogy a főispán vezetése alatt tiztagu diszküldöttséget meneszt a királyhoz, mely őt a város meglátogatására ünnepélyesen meghivja. A fogadására nagyszerü előkészületeket tesznek. — Az aradi függetlenségi párt elhatározta, hogy junius folyamán szervezkedő gyülest tart és még e hó végével teljes erővel megindítja az akcziót a jövő képviselőválasztásra.

KÜLFÖLD.

Egyezkedés Don Carlossal. Spanyol kormánykörökben valótlannak mondják azt a hirt, mintha nehány konzervativpárti képviselő, továbbá nehány reakczionárius generális és más befolyásos személyiség egyezséget hoztak volna létre a királyi család és Don Carlos közt. A liberális és republikánus ujságok szintén lehetetlennek tartják e hirt, valamint azt is, hogy Don Carlos az asztúriai herczegnőt szándékozik feleségül venni.

A keresztyének üldözése Khinában. Mint a Standard-nak Shangaiból sürgönyzik, Franczia ország és Amerika képviselője felszólitották a khinai kormányt, hogy mivel a hatóságok nem képesek megvédeni az európai és amerikai alattvalókat az üldöztetésektől, hasson oda, hogy védelem nélkül ne maradjanak. A franczia hajóraj bombázni fogja Nankingot, ha nem ad teljes pénzbeli kárpótlást azokért a károkért, melyeket a zavargásokkal a csőcselek okozott.

Vegyes hirek. Törökország fegyverkezik. Illetékes körök értesülése szerint a porta tárgyalásokat folytat Kruppal, nagyobbmérvü ágyu- és lőszerkészlet szállitását illetőleg. Krupp nemrég Konstantinápolyban volt s ez alkalommal a szultán hosszabb kihallgatáson fogadta. — A moszkvai franczia kiállitás valószinüleg óriási deficzittel fog végződni, bár a czár egymillióhétszázezer frank értékü tárgyakat vásárolt össze a kiállitáson. — Afrikából. Afrika nyugati részéről kedvezőtlen hirek érkeznek. Mondják, hogy Dahomey háborura készül. — Ferdinánd bolgár fejedelem Bécsbe utazott, honnan Karlsbadba fog fürdőre menni. Sztambulov miniszterelnököt a fejedelem távollétének idejére régensé nevezte ki. — A chikágói kiállitás. A franczia kormány hitelt fog kérni a képviselőháztól arra a czélra, hogy Franczia ország résztvegyen a jövő évi chikágói kiállitáson. — Óriási erdőégés. Quebecből hire jött, hogy a Lorenzó folyam éjszaki partja mentén az ottani erdőségek hetven tengeri mérföld hosszuságban lángokban állanak. — Ingyenes oktatás. Az angol alsóház az ingyenes oktatásról szóló törvényjavaslatot első olvasásban elfogadta. — A Péterfillérek kezelőséget a papa rendeletben feloszlatta. A kezelőség vezetőit börzespekulánsok szédelgéseikkel befonták; a Péter-fillérekben esett kár tizenhárom millió lirára rug.

Ujdonságok.

* **Városi közgyülés.** Ma d. e. 10 órakor Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága rendkivüli közgyülést tartott, melynek napirendjére két olyan tárgy volt fölvéve, melyek — törvény értelmében — csak névszerinti szavazás utján intézhetők el. Egyik a honvédségi laktanyák, másik a reáliskolai telkek ügye. A konzuli kinevezések és az 1890. évi közmunka-zárszámadásról szóló tanácsi előterjesztés tudomásul vétele után a honvédségi laktanyák építésének ügye tárgyaltatott. Ezen épitkezésekre a városi nagy kölcsönben 350,000 forint van fölvéve, mig a mérnöki hivatal tervezete szerint 436,800 frtba került volna az épitkezés. Az ujra átdolgozott költségvetésben ezen összeg 363,000 forintra redukáltatott. A terv és költségvetés a közgyülés által egyhangulag elfogadtatik. — Márk Endre felszólalása után, ki a laktanyák helyiségét kifogásolta, az egész tanácsi előterjesztés minden változtatás nélkül elfogadtatik. A fedett lovaglóra vonatkozólag, mely 55,000 frtba kerülne, fölkéretik a miniszter, hogy annak fölépitését ne követelje, hanem intézkedjék a péterfia-utcza végén levő fedett lovagló áthelyezéséről. — A szükséges területek megszerzését — törvény értelmében — névszerinti szavazással döntötték el. — 108 szavazattal 2 szavazat ellenében a szükséges területek megszerzése elhatároztatik A reáliskola helyéül a városi tanács — a reáliskolai bizottság meghallgatása után — a nagyhatvan-utczai 1551—1552—1553. számu telkeket ajánlja, melyek közül az 1551. sz. telek a város tulajdonát képezi. Dr. Balkányi Miklós nem helyesli, hogy a város központjától távol eső hatvan-utcza végére épitsék a reáliskolát. E helyett azt ajánlja, hogy a város központján levő csapó-utczai Kainrath-Budaházy telek-csoporton épittessék a reáliskola. Kimutatja, hogy a két telek-csoport ára közt nincs nagy különbség. Kovács Sándor hosszabb beszédben a tanácsi előterjesztés elfogadását kéri, mig Csanak József a Dr. Balkányi Miklós nézetéhez csatlakozik. Jóna Dániel alkalmas hely szerzése végett hajlandó a legnagyobb áldozatra is. — Komlóssy Arthur — pecuniárius szempontból — a tanács javaslatát fogadja el. — Ugyanazt ajánlja elfogadásra Simonffy Imre. Szepessy Gusztáv a Dr. Balkányi javaslatát, ellenben Jámbor Ferencz a tanács előterjesztését pártolja. A nagy többség a tanács javaslatára szavazott ugyan, de a törvényben megkivánt többség még sem volt meg, igy egy ujabb, f. hó 20-án tartandó közgyülés határoz ezen ügyben. Közgyülés végén magán levéltárnokká Papp Ferencz volt főjegyző, a magán levéltári bizottságba pedig Tóby István, Paksy Imre és Komlóssy Arthur választattak meg. — Közgyülés vége d. u. 1 órakor.

* **A katonaság reggelije.** A közös hadügyminiszterium a legénységnek reggelivel való ellátását a jövő év kezdetével, az eddigitől lehetőleg eltérő módon szándékozik szabályozni s elrendelte, hogy a menage-kezelőségek az 1892. január 1-től kezdve szerződést vagy egyességet ne kössenek a reggeli vagy leves-konzerv szükséglet szállitására. Eddigelé külömböző csapatoknál az a szokás, hogy a katonáknak rántott levest, fekete kávét vagy orosz teát adnak reggelire. Minthogy a katonaság reggelijére nincs külön összeg felvéve, annak költségeit a rendszeresitett menage-pénzből vonják le naponként. — Katonai körökben azt vélik, hogy a legénység ellátási illetményét az 1892. évtől kezdve javitani fogják.

* **Debreczen-f.-abonyi vasut.** Hajdu-Szabolcs- s Hevesvármegyek közigazgatási bizottságai, továbbá Debreczen város részéről alakult vegyes bizottság tegnap vette át a debreczen-f.-abonyi vasut átjáróit és párhuzamos utjait a T.-Füredig és Csege tulsó oldaláig terjedő vonalon. E vonalrész bármely pillanatban megnyitható lenne. Julius közepén valószinüleg már a t. füredi hid is kész lesz s akkor az egész uj vasutvonal megnyitható lesz.

* **Gróf Bethlen Mikó Róza temetése.** Általános részvét mellett folyt le B. Mikó Róza grófnénak temetési szertartása. — Holttestét ugyanis tegnap szállitották el Kolozsvárra, hogy ott a családi sirboltban helyezzék örök nyugalomra. Tegnap egész nap igen sokan látogatták meg a ravatalt, melyen diszes koszoruk voltak elhelyezve. Koszorukat küldtek: a család, br. Bánffy Albertné, Huzly Luiza, az E. M. K. E. debreczeni fiókja, Márton László, Csáky Nathália, a megboldogult keresztleánya Sarolta, a debreczeni nőegylet, Graef Róza, Mathild, Révész Bálint és neje, a Komlóssy-család, a vörös kereszt egylet debreczeni fiókja, Revicky Izabella, Cecilie, gróf Kornis Zsigmondné. A háznál Dicsőffy József mondott halotti beszédet s a koporsót, mely előtt két koszoruvivő szekér ment, a 39. gyalogezred zenekarának gyászindulói mellett kisérte ki nagyközönség a vasuthoz. Ott voltak: Bolla tábornok, Krausz ezredes és több törzstiszt. — A pályaudvarban, mikor a koporsót feltették a waggonba, Balogh Ferencz akadémiai tanár mondott rögtönözve, gyönyörü és szivhez szóló beszédet, melylyel elbucsuztatta a nemes, hazafias asszonyt Debreczen városától. A holttestet este 7 órakor szállitották Kolozsvárra.

* **Elvi határozat védjegy-ügyben.** A brassói kereskedelmi- és iparkamara azt a kérdést intézte a kereskedelemügyi miniszterhez, vajjon a megszünt czégek védjegyei az illető czég megszüntéről vett hivatalos tudomás alapján hivatalból törlendők-e? A kereskedelemügyi miniszter értesitette a nevezett kamarát, hogy eltekintve attól, miszerint a keresk. és iparkamarák nem is lehettek mindenkor tájékozva az iránt, vajjon a megszünt czég a törvényben megengedett esetek keretén belől nem éled-e föl ujra, minthogy a védjegy tulajdona oly magánjogi viszonyt létesit, a melynél fogva a védjegynek esetleg téves törlése a tulajdonosra tetemes anyagi hátránynyal járhat és miután az 1890. évi II. t.-czikk 21. §-a ama eseteket határozottan felsorolja, amelyekben valamely védjegy törlendő, ez esetek közt pedig a telep megszünése nem foglaltatik és minthogy végül a védjegy-törvény 16. §-a értelmében a védjegyek lajstromozása tiz évre különben is megujitandó s ez alkalommal oly védjegyek, amelyek az időközben megszünt czég által jegyeztettek be, önként érthetőleg, ha nem ujittatnak, szintén megfognak szünni, mindezen okoknál fogva valamely vállalatnak megtörtént fölhagyásáról vagy megszüneséről vett, habár hivatalos tudomás alapján a védjegy, a mely e vállalat által előállitott áruk oltalmazására szolgált, a kamara által hivatalból nem törölhető.

* **Esküvő.** Tóth Imre helybeli fiatal iparos ma esküdött örök hüséget Kupecz Mariska kisasszonynak, Kupecz Mihály polgártársunk kedves és szép unoka-hugának. Áldás és boldogság kisérje az ifju pár frigyét!

* **A világ legnagyobb sajtója.** A »Newyork Herald« czimü amerikai ujság uj nyomatu gépet kapott, mely egy óra alatt egy hatoldalas kiadást kilenczven ezer példányban képes kinyomni. Ez az ugynevezett hatoldalas gyorssajtó. Ha tehát 90,000 példányt képes nyomatni egy óra alatt, akkor 1400 példány esik egy perczre és 25 példány egy másodperczre. Vagyis mig az ember hármat olvas, az uj gépen a »Herald«-nak 25 példányát szétvagdalva, összehajtva megkapjuk. Ha tehát átlag a »Herald« egy hasábján 1800 szót számlálunk, ugy a hat oldalon 1,620,000 szót nyerünk, vagyis a gép gyorsabban müködik, mint az ember értelme; — mivel gyorsabban kapjuk meg lenyomtatva a szavakat, mint azokat az ember gondolatba tudja füzni. Ez a gép egy óra alatt 80 cztm. széles és 84,000 m. vagyis 52 mértföld hosszu papirost nyomtat ki. A lenyomtatott hirlapok két helyen jönnek ki a gépből és igen elmésen 50 darabra oszlanak, a mennyiben egy ujj minden ötvenedik darabot tovább tolja. Ezt a gépet maga Guttenberg is az ördög masinájának tartaná.

* **Meghivás.** A debreczeni és vidéki baromfitenyésztő egyesület 1891 junius hó 21-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a kereskedelmi- és iparkamara helyiségében rendes évi közgyülést tart, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghivatnak. Debreczen, 1891 junius hó 7-én. Az elnökség.

— **Tömeges körülmetélés.** Konstantinápolyból jelentik: A szultán legifjabbik fiának körülmetéltetésekor régi szokásnak megfelelően ezt a szertartást több államhivatalnok és számos szegény ember fián is államköltségen hajtották végre. Magában a palotában, a kaszárnyákban, az iskolákban s a kórházakban megtétettek az intézkedések a szegény gyermekek befogadására; a szabad tereken sátrakat állitottak föl számukra, katonai zenekarok vonultak föl szórakoztatásukra s az összes költségeket a szultán fedezte. Ez alkalommal egyszerre 5000 gyermeket metéltek körül. Ugyanezen a napon »Dsidsi Khien pan« japáni lapnak konstantinápolyi levelezője, a szultán kegyencze is áttért a mohamedán vallásra és Burhán-Eddin herczeggel együtt metéltetett körül.

* **Dédnagynéne, mint feleség.** Nagy-Károlyban érdekes pár lépett az oltár elé. Huszonhárom évvel ezelőtt ugyanis egy fiatal nagy-károlyi asszonyhoz bekukantott a gólyamadár. Az asszonyka akkor töltötte be 17. életévet s nemcsak az édes anyja volt javakorbeli menyecske, hanem még a nagyanyja is, a kin éppen nem látszottak meg az 50 életév viszontagságai. Annyira nem, hogy azon a napon, melyen az unoka apró babája megszületett, a gólya a nagymamánál is tett egy udvarias vizitet, s egy kicsiny leánykát hagyott maga után. Az őszi napsugárról sokat beszéltek akkor a szatmármegyei székvárosban. A két gyermek — a nagymamáé és az unokáé — pompásan növekedett időközben, s a két fiatal asszony együtt beczézgette a kicsikéket, kik folyton együtt játszottak és mulattak. Annyira megszerették egymást, hogy a mult hetek egyikén a fiu kérőkép állitott be dédnagyanyjához, akinek mi kifogása sem lévén a házasság ellen, menten megtartották a kézfogót. Ez a fiatal pár fogadott most egymásnak örök hüséget s Nagy-Károly szine-java megjelent az érdekes esküvőn. Az is ritka dolog hogy valaki a saját nagynénjébe szerelmes legyen, de hogy valaki az édes anyja nagynénjét vezesse oltár elé, mindeddig páratlan a világtörténetben.

* **Jószivü leánykák.** A Dóczy-leánynevelő-intézet majálisának tiszta jövedelméből a kis leányok 10 forint 20 krt adtak a városi szegények javára.

* **Nők az alkotmányban.** A magyar alkotmánytörténetben a nők mostanáig nem játszottak szerepet. A napokban azonban a nők egy olyan törekvéséről értesültünk, mely helyet fog foglalni az alkotmány történetében. Az asszonyok ugy látszik azon dolgoznak, hogy a király kinevezési jogköre kiszélesittessék. Ez a nevezetes törekvés tetszik ki a következő esetből: Ünnepi közgyülést tartott nemrég egy felvidéki város nőegyesülete. A szeretve tisztelt és tisztelve szeretett elnöknőt ünnepelni gyültek össze, — az alábbiakból mindjárt kitünik, hogy miért. Mikor a város szereplő asszonyai már mind együtt voltak, az alelnöknő, ki az elnöki széket betöltötte, imigyen kezdett beszélni: »Hölgyeim! Ő felsége a király szeretett elnökünket legkegyelmesebben főispánnévá nevezte ki...« A beszéd természetesen azzal végződött, hogy az egyesület üdvözölje annak rendje módja szerint az elnököt, a kit ilyen szép kitüntetés ért. És az egybegyült menyecskék közlelkesedéssel kiáltottak éljent az első főispánnéra, ki királyi kinevezés utján nyerte hivatalát.

* **Köszönet-nyilvánitás.** Mindazon jó barátok és ismerősök, kik feledhetlen férjem végtisztességtételén megjelenésükkel és részvétükkel fájdalmainkat enyhitettek, fogadják ezuttal is hálás köszönetünket. özv. Jablonczay Kálmánné és családja.

* **Eljegyzés.** Zih Géza békés-szentandrási tanitó eljegyezte f. hó 7-én Polgári Dániel kedves és szép leányát, Rózát. Áldás kisérje frigyöket.

* **Az életkor és a felfogás.** Azt már a régi bölcsek is tapasztalták, hogy az idők mulásával különösen a hölgyvilág nézetei és fogalmai változnak. Álljon itt erről tanuságképpen a következő nem ép szép, de igaz versike:

Nevezd a lányt »csibének« —
Csak mosolyg reája;
De asszonyt ne mondj »tyuknak«,
Mert hátad megbánja.
Kis »boszorkány« — mondhatod
Bakfisnek. Sőt örül.
Mondd »boszorkány« aggszüznek, —
S rád fogat köszörül.

* **Gazdász majális.** »Végin csattan az ostor«; mondja a közbeszéd, én meg azt mondom, végükön csattanak a majálisok. Ez ugyancsak nagyot csattant. Volt szép asszony és le ny annyi, hogy nem lehetett volna választani közülök. Szőke, barna, tüzes, szende. Jó kedv is volt bőven és a mi ritkaság, egész éjjel nem lehetett drága pénzen sem egy szál petrezselymet venni. A mit különben elhiszen, a ki az alábbi névsort elolvassa. Jelen voltak: Asszonyok: Ábrahámné, Buzásné, Beérné, Bauerné, özv. Bernátné, Czájlikné, Fráterné, Fehérné, Fürné, Erdőssyné, Györffyné, Hegyesiné, Hevesiné, Juhászné, Kallayné, Kégliné, Péchyné, Pongráczné, Peleskeyné, Szakolczayné, Sepsy Kálmánné és Dezsőné, Szőllőssyné, Szabó Miklósné, Tóbyné, Tóth Beláné, özv. Tóth Gyuláné, özv. Ujfalusiné. Leányok: Ábrahám Irma, Bauer Máli, Beér Margit, Buzás Böske, Bóka Szeréna, Erdőssi Matild, Fehér Marcsa, Für Anna, Haselmayer Ida, Hegyessy Szeréna, Józsa Erzsike, Kállay Mariska, Kégly Ida, Nagy Vilma, Péchy Kata, Peleskey Emma, Rácz nőv. Róos Gizike, Szakolczay nővérek, Sepsy Mariska, Szepesy Gizela, Szőlőssy nőv. Tőkés Erzsike, Tóby Jozefa, Tóth Irén, Ujfalussy Terike, Zelizy Szeréna.

* **Tánczmulatság.** Meghivó a „Zion“ debreczeni betegsegélyző egylet által 1891. junius hó 20-ik napján a nagyerdei „Dobos“ vigadóban saját pénztára javára tartandó zártkörü nyári tánczmulatságra czimzettet tisztelettel meghivja a rendezőség. Belépti-dij: személy-jegy 1 frt, családjegy 3 frt. Jegyek előre válthatók: Veisz Sándor, Markus Miksa, Baum Miksa és Boros testvérek urak üzletében. Felülfizetések köszönöttel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdete 8 órakor. Helyi vasut hajnali 3 órakor a közönség rendelkezésére áll. Hölgyek kéretnek lehetőleg egyszerü öltözetben megjelenni.

* **A Kóczán pályázat** határideje május 31-én járt le. Az idei Kóczán dijért oly szinmüvek pályázhatnak, melyeknek tárgya Salamon és szent László király korából van meritve. A pályázatra csak két pályamunka kezett. — Az egyik »A koronáért« történelmi dráma 5 fölvonásban. A másik »Vid« történeti tragédia öt fölvonásban. — A száz arany jutalmát a november 30-án tartandó összes ülésen itélik oda a viszonylag legjobb münek.

* **Olvasóink figyelmébe.** Mint melléklet van a mai lapunkhoz csatolva özv. Dr. Czölder Lajosné leány-nevelőintézet tulajdonosnőnek (Gölniczbányán, Szepesvármegye) az intézetének mivoltát és czéljait tárgyaló programmja. Mint a mellekelt programmból kitünik, talán sehol sem létezik külömb és minden oldalról tekintve czélszerübb nevelő-intézet, hol a német nyelv is könnyen elsajátitható, mint a Czöldernéé és hozzá a dijak, a többiekhez viszonyitva, igen alacsonyak. Őszintén ajánljuk tehát a mellékletet az ez iránt érdeklődők figyelmébe.

* **A »Phönix« biztositó-társaság** debreczeni vezér-ügynöksége irodáját Czegléd-utcza 2149. sz. alá, a takarékpénztár palotájába helyezte át.

* **Az anyja prókátora.** Nem érdemli meg ez a szerencsétlen teremtés, hogy valaki prókátora legyen. De hát kérdezi is a gyermek-sziv azt, hogy az anyja mit érdemel, mit nem érdemel? A tizenötéves leány oda áll a kapitány elé és beszél az anyja helyett elbeszél, védi olyan dolgokért, melyekről tudomással sem szabadna még birnia — lefest egy festőt, melynek még titokban, rejtve kellene lenni előtte s melytől ő neki tisztára kellene mosni az édes anyját.

A leány, aki éppen a fejlődés korában van, csinos, megfakult rózsaszinü ruhát visel. Az arcza lángra gyul, amint arra a nyomorult nőre néz, aki félénken huzódik — a leánya mögé.

— Kapitány ur, üti-veri az a gonosz ember! Nézze meg a szemét, milyen kékre van verve! Nézze a ruháját, hogy levan szakitva a testéről!

— Az apádat vádolod, leány?

A leány elhallgatja, vérvörösen önti el az arczát a szégyen. Az anyja is eltakarja kendőjébe a képet.

— Nem az apámat. Azt, aki az anyámat az apámtól elcsalta. Akinek nem engedem, hogy az anyámat bántsa. Azt vádolom,

A kapitány az asszonyra néz, akiről ilyen dolgokat mond a saját lánya. Az nem tud felhozni védelmére semmit.

— Megszenvedett a hibájáért, kapitány ur. Meg is bánta eleget. Már most segitsen rajtunk!

És nézett a kapitányra esdő szemekkel, összekulcsolt kézzel, könyörögve az anyjáért, aki elhagyta becsületes munkás férjét az ő édesapját egy dologkerülő, rosszéletü ficzkóért. Az édesapa elhalt, a szerető szétzavarta a kis családot. A leányt is a maga keze keserves munkája tartja fönn kis gyermeksége óta.

Odafordult az anyjához, ránéz a megütött szemére.

— Fáj?

CSARNOK.

TEUZILE.

— Elbeszélés. —

Irta: **Horváth Károly.**

(Folytatás.)

Arczkifejezésének ezen gyors változása csak fokozta bennem a vágyat ezen nőről többet megtudni. Minden kisérletem meghiusult, sőt még neheztelni látszott kiváncsiságomért, mivel a máskor oly nyugodt arcz egyszerre benső haragot árult el. Hideg udvariassággal elbucsuzva, oda hagyta a termet.

Az első találkozás után soká nem láttam barátomat.

Később azután többször találkoztunk, de kérdéseimmel már nem mertem ostromolni, hanem megelégedten azzal, mit saját jó szántából közölt velem. Idővel jó ismerősök és jó barátok kezdtünk lenni. Nem egyszer ő maga adta barátsága jelét, hogy engem mindinkább magához vonjon. Kereste társaságomat és e miatt valódi ostromnak voltam kitéve a hölgyek részéről. Irigykedett reám öreg, fiatal egyaránt, mert azt hitték, hogy én a fiatal orvos minden titkába be vagyok avatva, mely ezen fiatal embert körül venni látszott. Jó magam pedig édes keveset tudtam barátomról. Annyit tudtam, hogy Berlinben orvos volt, egy párbaj alkalmával tiszt ellenfelét sulyosan megsebesitette és e miatt először Athénbe, később pedig Konstantinápolyba költözött.

Ezen közlést mindég titokban tartottam, mert ismertem ezen pletykázó nép természetét, de még azt sem árultam el senkinek, hogy az annyira gyülölt zsidó özvegygyel is megismerkedtem. Mi következőkép történt.

Franzen egy napon azon kéréssel fordult hozzám, hogy honnan tudnám megszerezni Spinoza egyik müvét német forditásban.

Véletlenül éppen nálam volt összes müvének egyik kötete, melyet azonnal oda is adtam. Néhány nap mulva bevallotta, hogy a könyvet egy hölgy részére kérte és ez nem volt más, mint a zsidó özvegy, ki egyszersmind azon óhajának adott kifejezést, hogy szeretne velem megismerkédni.

Engem roppantul érdekelt ezen nő és alig tudtam megvárni azon pillanatot, melyben őt meglátha-sam.

Az özvegy lakása egyszerüen, de izlésesen volt berendezve. Ő maga gyönyörü termetü volt, nyilt arczkifejezéssel, nagy fekete szemekkel, melyek nyiltságot és tüzet árultak el. Őszintén bevallva az igazat, ezen szemek megigéztek és szivem hevesen dobogni kezdett.

Mennyi kifejezés feküdt e sötét szemekben? Mennyi örömöt és fájdalmat, lemondást és szenvedélyt, odaadást és szigort, de mindenek felett bátorságot és merészséget árultak el átható tekintetökkel!

Irigyeltem barátomat, de mintha sajnáltam volna is, mert felismertem benne azon nőt, ki képes a mennyei boldogság polczáról, a mélységes pokolba taszitani azt, ki szivének és igéző tekintetének varázs-hatása alatt a szivet harczra hivja fel.

Az özvegy szivélyesen fogadott. Társalgás közben a legkülönfélébb dolgokról folyt a beszéd. Sok oldalusága, előadásának könnyedsége bámulatba ejtett, de azért azt még sem tagadta, hogy ő csak nő, tudománya dacára. »Én gyülölöm azokat« — mondá többek közt — »kik csupán azért tanulnak, hogy tudományukkal dicsekedjenek. Kiolthatatlan szomjat érzek a tudomány iránt, tisztában akarok lenni az élet jelenségeivel és erre mint eszközre a tudományra és müvészetre van szükségem. De mivel is tölthetném el időmet? Gondjaim nincsenek, az emberektől teljesen elszigetelve élek, mi nem egészen az én hibám. Ha talán feleség volnék, ki szeret és viszont szerettetik, mindenesetre egyedül férjemnek élnék, mint hitvestárs és háziasszony, mert ez a nő legszebb hivatása« ezen szavaknál vágyteljes pillantásokat vetett barátomra. Az orvos elpirult és szemérmesen földre szegezte tekintetét.

Kár, hogy oly hamar vége volt ezen látogatásnak.

Elbüvölve váltam el ezen nőtől és barátom viszonya Levien Flórához nyomasztólag hatott keblemre.

Levien szereti — de ő?!

Lehangoltan távozott az orvos ezen este tőle, mély és nehéz gondolatok közt haladtunk a város felé. A mormogó Bosporus partján a holdtól bágyadtan megvilágitott habok fel-felcsapkodva, megnyaldosták a partot.

Ezen estétől kezdve barátom eltünt, akár a föld nyelte volna el, még Levien asszonynál sem jelentkezett.

Flóra kérdéseimre megnyugtató választ adott ugyan, de arcza a szokottnál halványabb volt, szeme aggódva tekintett körül, vonásaiból látszott, hogy szenved, igen sokat szenved.

Egy hónapnál tovább voltam kénytelen nélkülözni barátom társaságát.

Igen ügyesen kerülhetett engem, bár betegeit most is ép oly pontosan látogatta, mint ezelőtt és még sem tudtam vele találkozni. Ehez járult még, hogy különféle kósza hirek keringtek felőle, jelesen, hogy Emin basa özvegyének házát igen gyakran látogatja és az egyik rabszolganő kezét szeretné megnyerni.

A rabszolga-kereskedés Konstantinápolyban hivatalosan be van ugyan tiltva, de a valóságban ép ugy üzik most is, mint száz évvel ez előtt. És ennek is meg van az oka. A török háztartás rabszolga-nők nélkül el sem gondolható. Török nő vagy leány, ha vallásos akar lenni, férfi előtt nem jelenhet meg fátyol nélkül, maga a házi ur is az ajtóban »Desdur« (óvakodjatok) kiált, hogy mindazon nők, kik sem feleségei, sem leánvai, óvakodjanak vele találkozni.

Elfátyolozott nőkkel nem lehet a házat vezetni, tehát nem marad más hátra, mint rabszolga-nőket használni, kik nem mohamedánok és igy fátyol nélkül jelenhetnek meg a férfiak előtt. Ha kiváltatik és ezáltal egy török felesége lett, rögtön fátyol borul arczára, ép ugy mint a többinek.

Keresztyén szolgákat nem fogadnak fel a törökök, részint vallási, részint szocziál okoknál fogva, mohamedán nőt a fentemlitett okoknál fogva nem lehet használni és igy a házi ur kénytelen rabszolga-nőket vásárolni.

Vannak rabszolga-nők, kik már gyermekségüktől kezdve szolgálói teendőkre lesznek oktatva, ezek a közönséges rabszolga nők, vannak azután olyanok, kiket csak fényüzési czikknek tekintenek.

Az utóbbiak nevelésével többnyire özvegy nők, vagy magasabb hivatalnokok nejei foglalkoznak haszonlesésből.

(Folyt. köv.)

Irodalom és müvészet.

Kükemezey Vilma relief szobra. A szegedi szintársulat feledhetetlen müvésznőjének: Békefiné-Kükemezey Vilmának sikerült, szép relief mellszobrát készitette el egy jónevü szobrász: Steiner Gyula. Szabados János h. polgármester, mint a szinügyi bizottság elnöke, megszerezte a szobornak egy példányát és azt a jövő saison elején ünnepélyesen el fogja helyeztetni a szegedi szinházban, ahol az elhunyt müvésznő diadalait aratta és ahol emlékét arany betükkel örökitette meg. Ez a szobor kegyeletes emlék lesz a kiváló szinésznőről, ki a szegedi társadalom végtelen fájdalmára oly korán vált meg sikereinek székhelyéről.

— **Az uj országház szobrai.** Az uj országház szobormüveire az összes kiválóbb magyar müvészek ajánlatot nyujtottak be az országház épités vezetőségéhez, melyben egyuttal szolidaritást vállalnak egymással és egymás müveiért. Minden szobor mintáját valamennyi müvész megbirálja és esetleg módositásokat tesz rajta. — A müvészek bizonyos átlag árban is megegyeztek. Az ajánlatot aláirták: Zala György, Róna József, Strobl Alajos, Mátray György Lajos, Szász Gyula, Keszler Adolf, Szécsi Antal, Lantai Lajos, Vasadi Ferencz, Brestyánszky Béla, Bezerédi Gyula, Mayer Ede, Dónáth Gyula, Szárnovszky F., Lóránfi Antal és Köllő Miklós. Mivel figurális szobormüvekre mintegy 120.000 frt van előirányozva, minden müvészre jut egy pár szobor elkészitése. Az ajánlat fölött az épités vezetőség legközelebb fog határozni. Az ornamentális szobrász munkákat vállalkozóknak adják ki.

— **Az akadémia** II. osztályának hétfőn délután tartott ülésén, a melyen Pulszky Ferencz elnökölt, Csontosi János l. tag két modenai Corvin-kodex történetét adta elő, a melyeket a modenai fejedelem egy időben a nemzeti muzeumnak ajándékozott, de a melyek később (valahogy) a császári udvari könyvtárba kerültek el. — Csontosi ennek nyomára jövén, Pulszky közremüködésével Csáky Albin gr. minisztert kérte meg, hogy járjon közbe e becses kodexek visszaszerzésében. A miniszter a kérésnek eleget tett; magánál a királynál kérelmezte a kodexek kiadását; s a kodexek ma a nemzeti muzeum birtokában vannak. Csontosi ezután fölemlitette, hogy milyen nehézségekkel jár a magyar vonatkozásu okiratoknak az idegen könyvtárakból való visszaszerzése nemcsak eredetiben, hanem másolatban is. A szépen előadott értekezést szivélyes tapsok jutalmazták.

Közgazdaság.

— **Óvszer a gabonanemüek megdülése ellen.** Olyan vidékeken, melyek porhanyós, könnyü természetü és fekete szinü talajokkal birnak, vagyis minden tápláló anyagban, gazdag televénydus talajban — kedvező tavaszi időjárás mellett — majdnem biztosan ki vagyunk téve a megdülés veszélyének. — Tudva azt, hogy ebből a bajból származik a sok szorult szem: mindent el kell követnünk, hogy a megdülésnek elejét vegyük. — Legelső preventiv rendszabály e tekintetben a jó erőben levő szántóföldek minél mélyebbre történő felporhanyitása oly czélból, hogy a gyökerek jól kifejlődhessenek és vastag szárakat hajtva, a növény egészséges táplálásáról kellőleg gondoskodjanak. Ez azonban magában véve nem elégséges. Tudjuk ugyanis, hogy minél gazdagabb és mennél jobban meg van müvelve a talaj, annál ritkábban kell vetni a növényt, mert ellenkező esetben a még gyenge növények gyors és buja fejlődést vesznek, később azonban egymást fejlődésben akadályozva hosszura nyulnak, gyenge száruak lesznek s a levelek és a kihányt kalász sulya alatt megdülnek. Azokban az esetekben, midőn ezen elővigyázati rendszabályokkal nem éltünk, vagy nem alkalmaztuk azokat helyesen, szintén többféle módszer áll rendelkezésünkre a baj kikerülésére. Sürü, buja fejlődésü vetést boronálással kell megritkitani már akkor, midőn biztosra vehetjük, hogy ellenkező esetben a növény későbbi fejlődési stádiumában a megdülés veszélyének biztosan ki lesz téve. A boronálásnak annál intenzivebbnek kell lennie, minél előnyösebb a tavaszi időjárás és minél sürübb a buja vetés. Kissé későbben, midőn a növény szárba kezd hajtani, sokan a hengerezést használják kitünő sikerrel. — A szárba hajtott növény ugyanis a henger nyomása alatt sérülést szenved és fejlődésében 8—10 napig elmarad; miután pedig ez idő alatt a gyökerek megerősödnek és a növény is magához jön: a fejlődés további időszakában olyan erőteljes lesz a táplálkozás, hogy a megdülésről ezután tartani egyáltalán nem lesz okadatolt. Ha a növényzet meglehetősen magas és a levelek nagyon sásosak, de a hengerrel igen sok bajt okoznánk a növény fejlettsége miatt: legczélszerübb a sásas részeket lesarlózni. Idejében kivive ez a müvelet szintén czélhoz vezet, de azért meglehetősen drága lévén, inkább az előbbiekkel helyettesitendő. A vetés legeltetése tavaszszal egyáltalan nem okadatolt; igen ritkán hozza meg a kellő sikert, legtöbbször pedig nagy károknak válik kutfejévé.

— **Villamos kenderáztatás.** A kendertermelés Szászországban, különösen az Érczhegységben, még szépen virágzik és egy chemnitzi czég sikeresen buzgólkodott azon, hogy ott a belga kenderkikészitési módszer meghonosuljon. — Ez az eljárás azonban még nagyon körülményes. — Most a kenderáztatás egy uj módszerét találták fel, a villamos kenderáztatást, melynél a farészecskék és a ragacsos anyag leválása a tulajdonképeni szövetrostról, csak 48 óráig tart. Az eljárás akként történik, hogy egy vizzel telt edénybe betétetik a nyers kender; ez képezi a pozitiv elektrodot, mig a vizbe helyezett rézlemez a negativ elektrodot képezi. Ez utóbbira rakódnak le a fa és szennyrészek s a tiszta kenderrost visszamarad.

— **Paraziták elpusztitása gyümölcsöseinkben.** Nem kis fontosságu dolog tavaszkor gyümölcsöseinkben a fákat tökéletesen megmenteni minden parazitától, mert ezek sokszor az egész termést képesek megsemmisiteni. Gondosan kell tehát, összegyüjtetni az ágak végén levő galagonya-özöndék és sárgafaru gyaponcz-hernyók fészkeit, valamint minden a fán maradt száraz levelet. El kell továbbá pusztitni mindenféle tojást, mi az ágakon, palánk, kőfalkeritésen, karókon stb. lelhető fel. Ezenkivül szükséges leszedni a mohát; eltávolitani minden száraz galyat, mert ezekben legtöbb tojás és báb szokott lenni. — Az

idősebb galyak, továbbá a hernyófészkek, moh stb. gondosan elégetendők. — Később minden reggel az éjjel összegyült hernyókat agyon kell nyomni. A fa körül lévő föld mélyen felásatik, de többször, hogy igy az esetleg ott bebábozás végett levő rovarok elpusztuljanak. A cserebogarakat reggelenkint, vagy esős időben kell lerázni a fákról, mert ekkor félig megdermedt állapotban vannak; ezután összeszedetnek és vagy a sertések és szárnyasok által feltakarmányoztatnak, vagy pedig földdel, esetleg mészszel keverve, jó trágyát szolgáltatnak. E fentebbieknek csak akkor lesz meg a kivánt sikerük, ha egy-egy faluban minden egyes birtokos keresztülhajtja az itt elmondottakat.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Junius 9.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendü: 1) Öreg nehéz (páronkint 300—400 klgron felüli sulyban) 41.——42.50. Öreg közép (páronként 300—400 klgsulyban) —.— .— 3. Fiatal nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) 44.——45·— 4. Fiatal közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban 45.——46.— 5. Fiatal könnyü (páronkint 250 klgmig terjedő sulyban) 47.—48.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 41.—42,50 7. Közép (páronkint 220—280 kilgr. sulyban) 44.——45. 8. Könnyü (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) 46.—46.50—. III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban, 46.——46.25 10. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 46.——46.25 11. Könnyü (páronkint 220 klgmig terjedő sulyban) 46 50—47.— Sertés létszám: junius 7. napján volt készlet 138,486 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizlalni való sertés —.— —.—, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtatott 1506 drb.

Budapesti gabonatőzsde. Junius 10-én. Buza tavaszra —.— pénz, —.— áru máj.—jun. 9·60 pénz, 9·65 áru, őszre 9·47 pénz 9.49 áru. — Tengeri (uj) 1891. máj.—jun. 6·30 pénz, 6·32 áru. Zab őszre 5·90 pénz, 5·91 áru, őszre 5 80 pénz, —· áru. Káposztarepcze aug.—szept. 16.25 pénz, 16.15 áru.

VASUTI MENETREND.

Debreczenből indul:

Budapest felé (gyv)	d. e.	8 ó.	44 p.
„ „	éjjel	10 ó.	31 p.
B.-Pest—N.-Várad felé	d. e.	12 ó.	52 p.
Csak Nagy-Várad „	d. u.	3 ó.	34 p.
Szatmár felé (Ér-Mihályf.)	reggel	3 ó.	9 p.
„ „ „ „	d. u.	3 ó.	24 p.
„ „	este	7 ó.	45 p.
Kassa felé	reggel	4 ó.	— p.
„ „	reggel	8 ó.	32 p
„ „	d. u.	3 ó.	39 p.
„ „	este	7 ó.	40 p.
Nánás felé: m. á. vasuttól	reggel	5 ó.	48 p.
„ „	d. u.	3 ó.	19 p.
vásártérről	reggel	6 ó.	08 p.
„	d. u.	3 ó.	35 p.

Budapestről Debreczenbe indul:

személyvonat reggel 8 ó. 30 p.	Este	7 ó.	— p.
„ (gyorsv.)	d. u.	2 ó.	05 p.
este (gyorsvonat)		9 ó.	15 p.

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől	d. u.	3 ó.	09 p.
„ „ gyorsvonat	este	7 ó.	06 p.
Budapest N.-Várad f. (gyorsv.)	éjjel	2 ó.	44 p.
Csak Nagy-Várad felől	reggel	7 ó.	42 p.
Szatmárról	reggel	8 ó.	— p.
„ (Érmihályfalva felől)	délben	12 ó.	31 p.
„ (Érmihályfalva felől)	este	10 ó.	16 p.
Kassáról (gyorsv.)	reggel	8 ó.	06 p.
„ „	d. u.	12 ó.	36 p.
„ „	este	7 ó.	20 p.
„ „	este	10 ó.	21 p.
Nánásról: m. á. vasuthoz	reggel	8 ó.	17 p.
„ „	este	6 ó.	05 p.
vásártér	reggel	8 ó.	09 p.
„	este	5 ó.	56 p.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő, **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

Jövedelmező keresetre

tehetnek szert mindazok, kik

Sorsjegy-társaságok

létrehozásához tagok szerzésével akarnak foglalkozni. Ajánlatok intézendők az

Első Magyar Iparbank

váltó-üzletéhez

BUDAPEST, IV., Deák Ferencz-utczA 5. sz.

294 3—1

Uj üzlet!

A n. é. tisztelt közönség b. tudomására hozom, hogy a

rózsa-tér 12. sz. a. Stahl G. ur házában,

a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő

füszer, festék, liszt és ásványviz

kereskedésemet megnyitottam,

a melyet változatlan elvem mellett a **legszolidabb** alapon folytatok; ezuttal nyilik alkalmam igen tisztelt vevőimnek eddig irántam tanusitott bizalmukat megköszönni és kérem ujabb vállalatomat szives pártfogásukkal továbbra is támogatni.

133 Tisztelettel 20—14

KOHN HENRIK

Főüzlet: rózsa-tér 12. sz. Fióküzlet: főutcza 1712. sz.

Dusan felszerelt sirköraktár.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására juttatni, hogy hosszas fáradozás és kutatás után sikerült egy kitünő, igen szilárd és kemény faju

fekete andezit (Syenit) kőbányát

hazánkban megvásárolni.

E kőbánya vételével főtörekvésem a hazai ipar fejlesztésére és **a siremlékek jutányos előllitása**, hogy a kegyeletes közönség igényeit minél előnyösebben jobban-jobban kielégithessem.

Helyben felállitott saját **faragó és csiszoló műhelyemben** készitek **ugy a jelzett hazai kőből**, valamint különböző **bel- és külföldi minden faju kövekből siremlékeket, műtárgyakat és épületi köveket.**

Dusan felszerelt siremlék raktáramban kaphatók: márvány, gránit, porphir syenit, labrador dioritt stb. kövekből készült siremlékek.

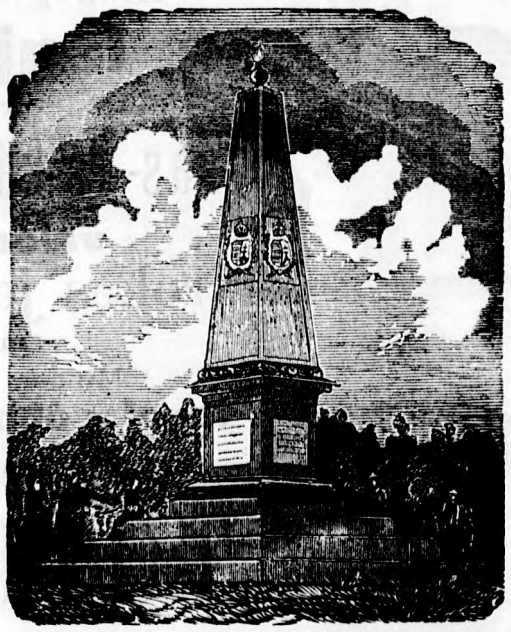

A feliratok izléses bevésése ugy a siremlékek szilárd felállitása helyben és vidéken jótállás mellett eszközöltetnek.

Elvállalok mindenféle ujjitásokat u. m. **utánvésést, aranyozást, csiszolást legjutányosabb árban.**

Tervek, rajzok és árjegyékek kivánatraingyen és bérmentve, a n. é. közönségnek eddig tapasztalt nagymérvü pártfogásáért köszönetet mondva, további látogatást kér teljes tisztelettel

Nyiri K.

214 —4

Meghatalmazott **KISS MÓR** kőfar. mest.

HAZAI IPAR, OLCSÓ ÁRAK.

Műhelyem és raktáram megtekintésre bármikor nyitva áll.

Debreczen, N.-Várad-utcza 2082 sz. a., a megyeházzal szemben.

Eladó ház és föld.

Darabos-utcza **1000 ház szám alatt levő utczára 15 öl széles ház,** épitésre különösen alkalmas telekkel, Ondódi (Czucza) 40 öl földjével, mely tanyai épülettel is el van látva, avagy a nélkül is **eladó.** Értekezhetni a fentjelzett házszám alatt lakó talajdonossal.

269. 3—3.

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÈGNÉL

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

Nagyválasztékban kaphatók:

napernyők,

női-, férfi- és gyermek-

harisnyák

207 30

olcsó, szabott árakban.

Egyedüli fűrdő,

mely biztosan gyógyitja az összezsugorodott tagokat, minden nemét a köszvényes, csúzos bántalmaknak és bármiféle bőrbajokat s csontszut, továbbá görvély és sápkórt, máj, lép, vese, belső daganatok s egyébb női bajokra is a legkitünőbb hatású a jól berendezett

KONYÁRI SÓSTÓ FÜRDŐ

megnyittatott.

Fürdő-orvos: **Dr. ENGEL IGNÁCZ.**

Massage- és villany-gyógymód.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy a fürdő éttermét és italmérését átvettem és iparkodni fogok a m. t. vendégek megelégedését **jó magyar konyha** és **hamisitatlan italok** pontos és olcsó kiszolgáltatása által kiérdemelni.

Mély tisztelettel

Ludvig Jenő,
vendéglős.

262 6—5

Legujabban szabadalmazott

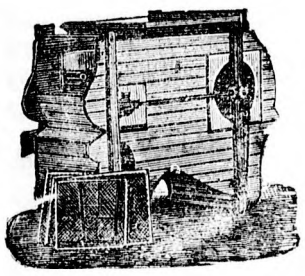

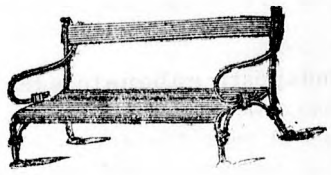

mosógépek,

kerti lóczák,

KERTI BUTOROK,

jégszekrények,

TIZEDES MÉRLEGEK,

mezőgazdasági eszközök,

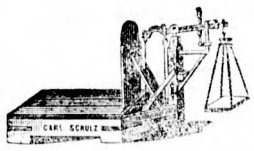

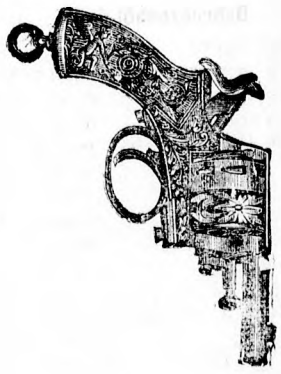

a legjobb kaszák

irásbeli jótállással,

vas- és kátránytető-lemezek,

valódi „FUCHS"-féle

rokás jegyü szerszàmok

minden iparághoz.

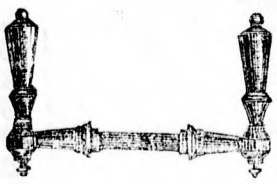

Minden vasáruba vágó czikkek

legolcsóbb beszerzési forrása.

Képes árlap, kivánatra, bérmentve küldetik.

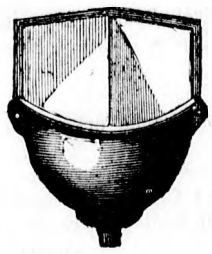

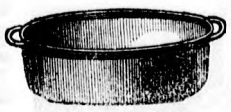

TÓTH GYULA

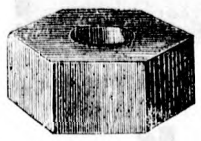

273 100—50 ELŐBB

TÒTH LAJOS ÈS TÀRSA

vaskereskedése Debreczen, főpiacz városház és czegléd-utcza sarkán.

Nyomatott a »Debreczen« nyomda részvénytársaságnál 1891.